

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 17025-09-25 ב' ב' ח' ואח' נ' שר הפנים ורשות האוכלוסין וההגירה

לפני: כבוד השופטת מיכל אגמון-גונן

העותרות:

1. ב' ב' ח'
 2. ל' ב' ח'
 3. ב' ב' ח' ז' (קטינה)
 4. ר' ח'
 5. א' ט' נ' ר'
 6. ג' ר' (קטין)
- ע"י ב"כ עו"ד דניאלה יעקובי

נגד

המשיבים:

1. שר הפנים
 2. רשות האוכלוסין וההגירה
 3. פקיד הרישום על פי חוק מרשם האוכלוסין, תשכ"ה-1965
- ע"י ב"כ עו"ד דוד מרגליות, מפרקליטות מחוז ת"א

פסק דין

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22

"אין ספק כי גדולה מסכנת טשטוש התחומים בין הרשות המבצעת לבין הרשות המחוקקת היא הסכנה של ביטול התחומים בין הרשות המבצעת לבין הרשות השופטת. המשפט הבלתי תלוי הוא למעשה המבצר האחרון של חרות האדם בימינו. כל עוד מבצר זה קיים יש תוחלת להדיפת הגל העכור; בנפול המשפט, אין עוד מציל לאדם הנשחק בין אבני הריחיים של השררה"

מנחם בגין, "השקפת חיים והשקפה לאומית (קווי יסוד)", עמ' 28 (הוצאת "בסער", נציבות בית"ר בארץ-ישראל, תשי"ב-1952)

העתירה המינהלית שלפניי מוגשת כנגד החלטות פקיד הרישום לסרב לרשום במרשם האוכלוסין את פרטי ההורות של ילדים ממשפחות שבהן ההורים הן זוג אמהות ישראליות המקיימות ביניהן קשר זוגי חד-מיני, והילדים נולדו בישראל מתרומת זרע אנונימית בהליך הנקרא ROPA (Reception of Oocytes from Partner - קבלת ביציות מבת הזוג). בהליך ROPA ביצית של בת-זוג אחת (להלן: **האם התורמת** או **האם הגנטית**), מופרית מזרע של תורם אנונימי ואז מושתלת ברחמה של בת-הזוג השניה הנושאת את ההיריון ויולדת (להלן: **האם הפיזיולוגית** או **האם היולדת**). כלומר, במקרים אלה שתי האמהות מקיימות זיקה ביולוגית לילדה או לילד שנולדו, האחת היא זיקה גנטית והשניה פיזיולוגית.

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 17025-09-25 ב' ב' ח' ואח' נ' שר הפנים ורשות האוכלוסין וההגירה

1
2 העתירה הוגשה על-ידי שתי משפחות של בנות-זוג שנולדו להן ילדים בהליך ROPA וביקשו לרשום
3 במרשם האוכלוסין בנוסף לאם הפיזיולוגית גם את האם הגנטית כהורה מיום הלידה, אבל
4 המשיבים סירבו לבצע את הרישום המבוקש, וכתנאי לביצועו דרשו שהעותרות יציגו צו אימוץ או
5 צו הורות פסיקתי מבית משפט לענייני משפחה המכונן את ההורות של האם הגנטית.

6
7 טענתן המרכזית והעיקרית של העותרות היא כי עניין זה הוכרע זה מכבר בפסקי דין חלוטים וכי
8 פקיד הרישום, רשות האוכלוסין ושר הפנים (להלן: **המשיבים**), מפריס פסקי דין חלוטים של בתי
9 המשפט. דין טענה זו להתקבל. כפי שיפורט, נקבע, בפסקי דין חלוטים, להם המדינה הייתה צד, כי
10 במצב דברים זה פקיד הרישום אינו רשאי לדרוש צו הורות פסיקתי או צו אימוץ, אלא לבחון
11 מסמכים שהוגשו המעידים על הקשר הגנטי בין האם התורמת לילד או לילדה.

12
13 אבהיר כבר בפתח הדברים כי ההכרעה בערעורים מבוססת על כך שהמשיבים מפריס באופן בוטה
14 פסקי דין חלוטים, ומציגים עמדה שנפסלה בהם במפורש. אני מדגישה עניין זה, כדי שהמשיבים לא
15 יטענו כי התקבלה הכרעה חדשה כלשהי במסגרת ההליך שלפניי. הליך זה אך מבהיר כי עמדת
16 המשיבים לפיה במצב דברים זה נדרש צו הורות פסיקתי נדחתה, פעם אחר פעם בפסיקת בתי
17 המשפט ועליהם לפעול כפי שנפסק בעבר. הא ותו לא.

18
19 דרך הילוכי תהיה כזו. תחילה אציג בקצרה את רקע הדברים וטיעוני הצדדים. לאחר מכן אעמוד
20 בקליפת אגוז על מהות צו ההורות הפסיקתי, ואבהיר כי מטרתו הייתה לכוון הורות במקרים בהם
21 אין קשר גנטי בין ההורה לילד או לילדה (למעט במקרים של פונדקאות חו"ל, שם יש לקבל צו הורות
22 פסיקתי מרוכך). לאחר מכן אסקור את פסקי הדין שניתנו לגבי האם הגנטית בהליך ROPA, פסקי
23 דין בהם נקבע במפורש כי פקיד הרישום אינו רשאי לדרוש צו הורות פסיקתי או צו אימוץ כתנאי
24 לרישום האם הגנטית כהורה מלידה. בהמשך אציג את עמדת המשיבים במקרים שלפניי המנוגדת
25 באופן חזיתי לפסקי הדין שניתנו בעניין, ואעמוד על חובת המשיבים לכבד פסקי דין חלוטים
26 (לכאורה הבהרה מיותרת אך מסתבר שלא כך הם פני הדברים), ולבסוף אסכם את התוצאה לגבי
27 העותרות שלפניי. לאור האמור אין מקום לבחינת הטענות המקדמיות של המשיבים לעניין מיצוי
28 הליכים – המשיבים הבהירו כי זו המדיניות ואותה החלטה הייתה מתקבלת גם לאחר מיצוי
29 הליכים.

30
31 **רקע הדברים וההליכים שלעניין**

32 1. העתירה שלפניי הוגשה על ידי שתי משפחות ישראליות, העותרות 1-3 (להלן: **המשפחה**
33 **הראשונה**) והעותרות 4-6 (להלן: **המשפחה השנייה**). בכל אחת משתי המשפחות זוג אמהות וילדה
34 או ילד שנולדו בהליך ROPA. במשפחה הראשונה, העותרת 1 היא האם הגנטית של העותרת 3

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 17025-09-25 ב' ב' ח' ואח' נ' שר הפנים ורשות האוכלוסין וההגירה

- 1 והעותרת 2 היא האם שילדה אותה. במשפחה השניה, העותרת 4 היא אמו הגנטית של העותר 6
2 והעותרת 5 היא האם שילדה אותו.
- 3
- 4 2. כל אחת מהמשפחות טוענת כי ביקשה לרשום במרשם האוכלוסין את ההורות של שתי
5 האמהות לכל אחד מהילדים בהתאמה, אבל המשיבים רשמו רק את ההורות של האם הפיזיולוגית
6 בכל משפחה והתנו את רישום ההורות של האם הגנטית בהמצאת צו אימוץ או צו הורות פסיקתי
7 מבית המשפט לענייני משפחה. המשפחה הראשונה טוענת כי פנתה ללשכת רשות האוכלוסין
8 וההגירה (להלן: **הרשות**) ביום 25.6.2025 בבקשה לרשום את העותרת 1 כאמה של העותרת 3 מכוח
9 הודעתה ובהסתמך על מסמכים שונים שהציגו לתמיכה בקשר הגנטי, לרבות מסמכים שתיעדו את
10 הליך ה-ROPA באופן מפורט ביותר. לטענת העותרות פקיד הרישום והמנהלת בלשכה סירבו אף
11 לקבל את המסמכים, דרשו צו הורות פסיקתי, ופניות נוספות שנעשו מטעמן בעניין זה לא נענו לגופן.
12
- 13 3. המשפחה השניה טוענת כי פנתה לאותה לשכה בבקשה לרשום את העותרת 4 כאמו של
14 העותר 6, ונענתה ביום 7.1.2025 בדרישה להציג צו הורות פסיקתי כתנאי לרישום. במקרה זה
15 נרשמה הבקשה ואף אפשרו לעותרות, לאחר שעמדו על כך, להגיש את המסמכים התומכים בטענתם
16 כי יש זיקה גנטית בין האם התורמת לבנם. בהחלטה שנשלחה למשפחה השנייה ביום 4.11.2025
17 נכתב: **"על מרשותיך להציג בפני פקיד הרישום תעודה ציבורית, קרי צו הורות פסיקתי בתנאים**
18 **מרוככים, המתבסס על קשר גנטי... או לחילופין צו הורות פסיקתי מכוח זיקה לזיקה"**. לטענתך,
19 הן ביצעו בדיקת ריצוף אקסומי במהלך ההיריון, אשר הוכיחה את הקשר הגנטי בין העותרת 4 לבין
20 העותר 6 עוד כשהיה עובר בבטנה של העותרת 5, ודי בכך.
21
- 22 4. העתירה שלפניי הוגשה ביום 7.9.2025. ביום 3.11.2025 הגישו המשיבים תגובה מקדמית
23 שלפיה העתירה כורכת יחד שתי קבוצות עותרות שלא כדון, משום שעתירת המשפחה הראשונה
24 היא עתירה מוקדמת שכן טרם התקבלה בקשה מטעמה והמסמכים הנדרשים לא נבחנו (שכן פקיד
25 הרישום סירב לקבל את הבקשה משהתברר לו כי אין בידי העותרות צו הורות פסיקתי), ואילו
26 עתירת המשפחה השניה מתייתרת כי "תוך זמן קצר" ינתן לה מענה. התגובה לא התייחסה לגופו
27 של עניין וגם לא נקבה במועד ברור למענה הצפוי, ולפיכך קבעתי כי אין מנוס מקיום דיון בעתירה
28 וקבעתי מועד לדיון בה. לאחר מכן הוגשה תשובה מלאה ביום 7.1.2026 ובה צויין כי ביום 4.11.2025
29 נשלחה למשפחה השנייה החלטה בבקשת הרישום שלה (החלטה הדוחה את הבקשה בהיעדר צו
30 הורות פסיקתי), וכי לעניין המשפחה הראשונה אין החלטה מנהלית בשלה לביקורת שיפוטית. ביום
31 8.1.2026 הגישו העותרות בקשה לא לאפשר למשיבים להשמיע את טענותיהם בהעדר תצהיר
32 לתמיכה בתגובתם.
33
- 34 ביום 11.1.2026 התקיים הדיון בעתירה כמתוכנן, ובו טענו הצדדים לגופו של עניין, ולאחר מכן
35 המשיבים השלימו והגישו את התצהיר שחסר לתמיכה בתגובה מטעמם.

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 17025-09-25 ב' ב' ח' ואח' נ' שר הפנים ורשות האוכלוסין וההגירה

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33

תמצית טיעוני הצדדים

טיעוני העותרות

5. העותרות טוענות ומדגישות בראש ובראשונה, כי עניין הרישום של הורות גנטית בכלל, והורות בהליך ROPA בפרט, הוכרע בפסיקה. הן בפסיקת בית המשפט העליון בדנ"א 1297/20 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה (נבו 25.7.2022 להלן: **הדין הנוסף**), הן לעניין הליך ROPA באופן ספציפי, בשני פסקי דין של כב' סגן הנשיא, השופט ארנון דראל בבית המשפט לעניינים מנהליים בירושלים (עת"מ 49202-03-23 ה' כ' ש' נ' **משרד הפנים** (27.2.24) ועת"מ 55336-10-24 ה' ג' ש' נ' **משרד הפנים** (31.3.25)). לטענתם בשני המקרים, נקבע במפורש כי פקיד הרישום אינו רשאי לדרוש צו הורות פסיקתי, וכל שעליו לבחון הוא האם הוכח הקשר הגנטי בין האם הגנטית לילד או לילדה. נקבע כי די בהוכחה על הורות גנטית כדי לחייב רישום. על פסקי הדין לא הוגש ערעור. עוד טענו העותרות כי גם בתי משפט לענייני משפחה, שדנו בבקשת אמהות גנטיות שנולדו להם ילד או ילדה בהליך ROPA, קבעו כי די בבדיקה גנטית ובפסק דין הצהרתי של בית משפט לענייני משפחה על הורות גנטית, ואין מקום לדרוש צו הורות פסיקתי ובוודאי לא צו אימוץ. העותרות מדגישות כי פסקי הדין חלוטים (בעקבות ערעורים שנדונו ונדחו) ומשכך המשיבים חייבים לפעול על פיהם.

6. העותרות מוסיפות ומעלות טיעונים שונים הנוגעים להפליה, פגיעה בזכויות האם הגנטית וכתוצאה מכך פגיעה בזכויות הילדים. לטענתן, מדיניות המשיבים זו פוגעת בזכויות יסוד, לרבות בזכויות לשוויון, לכבוד, להורות ולחיי משפחה; פוגעת בטובת הילדים, ואף מעמידה אותם בסיכון של ממש במצבים מסוימים; וכך שוללת מהעותרות זכויות כלכליות הנובעות מההורות.

7. עוד טוענות העותרות כי מדיניות זו כופה על בנות-זוג בעלות זיקה ביולוגית לילדים (פיזיולוגית וגנטית), לנקוט בהליך משפטי יקר וארוך לקבלת צו הורות פסיקתי או צו אימוץ, במקום לאפשר רישום פשוט על סמך הודעה הנתמכת במסמכים שהגישו. בהקשר זה טוענות העותרות כי הגישו מסמכים מקיפים, לרבות הסכמים עם חברות ליווי רפואי, אישורים מבנקי זרע, רשומות רפואיות מבתי חולים בישראל ובחו"ל היות שתהליכי השאיבה וההפריה בוצעו בישראל, והשתלת העוברים בחו"ל נעשתה מאחר שלא ניתן לבצע בארץ את החלק הזה בהליך. העותרות המציאו דוחות רפואיים מפורטים על תהליכי שאיבת ביציות, רכישת זרע מבנק הזרע, והפריה והחזרת עוברים. לטענתן, המרפאה בחו"ל (GGRC) מוכרת על ידי משרד הבריאות הישראלי לצורך ייבוא ביציות. עוד המציאו העותרות אישורי לידה ובמקרה של המשפחה השנייה אף תוצאות של בדיקות גנטיות (ריצוף אקסום), המעידים על הקשר הביולוגי והגנטי בין האם הגנטית לבין הילד.

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 17025-09-25 ב' ב' ח' ואח' נ' שר הפנים ורשות האוכלוסין וההגירה

1 לטענת העותרות, המשיבים התעלמו ממסמכים אלו, ועל אף שלא טענו שקיימת בעיתיות כלשהי
2 במסמכים שהוגשו, נמנעו מהפעלת שיקול דעת כנדרש, ודחו את בקשותיהן באופן גורף מתוך עמדה
3 עקרונית שלא להכיר בשתי אמהות ביולוגיות אלא באמצעות צו הורות פסיקתי.

4

5

טיעוני המשיבים

6 8. המשיבים טוענים כטענה מקדמית כי לא היה מקום לצרף את שתי המשפחות לעתירה
7 אחת, שכן עניינן נפרד ושונה מבחינת הפנייה לרשות, מועדים, זהות הפונים והמסמכים שהוגשו,
8 ולטענתם משהצירוף מנוגד להלכה הפסוקה, יש לדחות את העתירה על הסף. המשיבים טוענים
9 לעניין זה כי אין אינדיקציה לפנייה של המשפחה הראשונה כיון שלא נפתחה בקשה. בנוסף טוענים
10 המשיבים כי בית המשפט אינו אמור להחליף את שיקול דעת הרשות בשיקול דעתו, ואין מקום
11 להתערבות שיפוטית בהחלטות פקיד הרישום בשני המקרים משום שהן ניתנו כדין ובסמכות, לאחר
12 בחינת כלל התשתית העובדתית שהובאה בפניו ובהתאם להוראות הדין

13

14 9. המשיבים מעלים טיעונים שונים לעניין סמכויות פקיד הרישום, והחזקות לעניין הורות של
15 בני זוג להטי"ב, וטוענים כי בנסיבות של המשפחות העותרות הדרישה להצגת צו הורות פסיקתי
16 מוצדקת הן לאור הוראות החוק החלות עליהן המחייבות הוכחת הקשר הגנטי שמתבקש לרשום,
17 הן בשל העדר תשתית עובדתית מספקת וקוהרנטית במסמכים שהוגשו, במיוחד לאור מעורבות
18 גורמים מחוץ לישראל בהליכי הפוריות שלהן. בנוסף, לטענת המשיבים, צו הורות פסיקתי הינו
19 הכרחי לצורך קביעת הורות באופן מהימן ואמין, ומדובר בהליך משפטי מהיר, נגיש וזול יחסית,
20 שניתן לביצוע בתנאים מרוככים וקלים להוכחה.

21

22 10. המשיבים מאשרים (כטענת העותרות), כי המדיניות העקרונית של המדינה היא שבנסיבות
23 בהן בנות-זוג טוענות לילדה או ילד שנולדו בהליך ROPA, נדרש כינון אימהות של בת-הזוג הגנטית
24 באמצעות צו הורות פסיקתי, ולא ניתן להסתפק בקביעת אימהותה, אף לא מכוח סעד הצהרתי על
25 בסיס קשר גנטי בלבד. עם זאת, המשיבים אינם מתמודדים עם הטענה כי דרישה זו לצו הורות
26 פסיקתי נדחתה במפורש בפסיקת בתי המשפט. בעוד שהמשיבים מאבחנים את **הדין הנוסף**,
27 ומדגישים כי מקרה כמו זה שלפניי נזכר בו אך הושאר בצריך עיון, הם אינם משיבים לטענה כי
28 דרישה זו מנוגדת לפסקי הדין של כב' השופט דראל, ולפסקי הדין של בתי המשפט לענייני משפחה.

29

30

צו הורות פסיקתי – הבסיס הרעיוני והפסיקה

31 11. צו הורות פסיקתי, כשמו כן הוא – נקבע בפסיקה כפתרון ביניים עד למענה חקיקתי,
32 במקרה שבו, בזוגות חד מיניים, יש קשר ביולוגי לילדה או לילד רק לאחד ההורים, ואילו צו ההורות
33 הפסיקתי ניתן כדי לכונן את ההורות של בן או בת הזוג של ההורה הביולוגי (לסקירת התפתחות צו
34 ההורות הפסיקתי וניתוח ביקורתי של מוסד צו ההורות הפסיקתי ראו: לי אור אביב **"צו הורות**
35 **פסיקתי"**: הורות משפטית להטי"ב בית בישראל בין נרטיב מזומיין לגנאלוגיה של כלי משפטי

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 17025-09-25 ב' ב' ח' ואח' נ' שר הפנים ורשות האוכלוסין וההגירה

1 (עבודת גמר שקולה לתזה לתואר "מוסמך במשפטים", אוניברסיטת תל-אביב 2022, להלן: **אביב**,
2 **צו הורות פסיקתי**). אין חולק כי בתחילה נקבע צו זה כפתרון לכינון הורות של מי שאין לו קשר
3 ביולוגי כלשהו לילד.

4
5 12. **בדיון הנוסף** דן בית המשפט העליון במקרים של שני זוגות של הורים חד מיניים שנדרשו
6 להציג צו הורות פסיקתי לפקיד המרשם כתנאי לרישום ההורות של בן או בת הזוג של ההורה
7 הביולוגי. במשפחה האחת נולדו לזוג גברים ילדים באמצעות פונדקאות בחו"ל והם ביקשו כי צו
8 ההורות הפסיקתי יכיר בהורות האב הלא ביולוגי ממועד לידת הילדים ולא ממועד מתן הצו.
9 במשפחה השנייה, זוג נשים שנולד להן ילד באמצעות תרומת זרע אנונימית ביקשו לרשום את
10 הורותה של האם הלא ביולוגית על בסיס הודעה לפקיד המרשם, מבלי להציג צו הורות פסיקתי.
11 בשני המקרים לא הייתה מחלוקת כי רק אחד או אחת מבני הזוג הם הורה ביולוגי. נקבע כי צו
12 ההורות הפסיקתי מכונן הורות מכוח "זיקה לזיקה", ואינו צו המצהיר על הורות ביולוגית קיימת.
13 היינו, מדובר בצו המכונן את הורות בן הזוג של ההורה הביולוגי.

14
15 כב' הנשיאה אסתר חיות, עמדה בהרחבה על ההיסטוריה והמאפיינים של צו ההורות הפסיקתי,
16 ככלי משפטי שנועד לאפשר הכרה בהורות של בן או בת הזוג של ההורה הביולוגי במקרים שבהם
17 הוכח כי הילדה או הילד באו לעולם מתוך כוונה משותפת ותכנון משותף של בני הזוג, חלף הדרישה
18 הקודמת שחייבה אותם לנהל הליך אימוץ, וכך קבעה (פס' 18-21):

19 18. בספר החוקים הישראלי אין כיום הגדרה מפורשת וברורה הנותנת מענה לשאלה
20 מיהו "הורה" [אסמכתאות הושמטו – מ' א' ג'] באופן דומה, אין בחוק קריטריונים
21 המבהירים מהן הנסיבות שבהן יוכר אדם כהורה לילד. עם זאת, עיון במכלול
22 ההסדרים הקיימים בדיון הישראלי מלמד כי קיימים כיום ארבעה אדני הורות שונים
23 שהמשפט מכיר בהם: הורות מכוח זיקה גנטית; הורות מכוח זיקה פיזיולוגית;
24 הורות מכוח אימוץ; והורות מכוח "זיקה לזיקה" אסמכתאות הושמטו – מ' א' ג']
25 הורות מכוח זיקה גנטית והורות מכוח זיקה פיזיולוגית יכנון להלן ביחד גם: זיקה
26 ביולוגית).

27 19. הזיקה הגנטית היא המודל המוכר והנפוץ ביותר להורות. במרבית המקרים הוריו
28 של ילד הם מי שהביצית והזרע שלהם שימשו להולידו. כך לא בכדי צוין בעבר כי
29 "יסוד הזיקה הגנטית הוא יסוד חברתי מוצק הנטוע בלב ליבה של החברה"
30 [אסמכתאות הושמטו – מ' א' ג'] מודל נוסף של הורות שקיים זה מכבר הוא מודל
31 האימוץ שמוסדר בחוק האימוץ.

32 20. שני אדני הורות הנוספים התבססו בשיטתנו בעקבות התפתחויות מדעיות
33 וטכנולוגיות משמעותיות בתחום הפריון וההולדה, המאפשרות כיום לשלב בהליך
34 ההולדה גורם שלישי, לצד ההורים המיועדים, שיסייע להם בפתרון קשיים אשר
35 בעבר היו מונעים מהם לממש את שאיפתם להפוך להורים ([אסמכתאות הושמטו –
36 מ' א' ג'] כן, הטכנולוגיה המתקדמת מאפשרת, למשל, להסתייע בפונדקאית
37 שתישא את ההיריון וכן לקבל תרומה של תא רבייה (ביצית או זרע) לצורך הבאת ילד
38 לעולם. בעקבות התפתחויות טכנולוגיות אלה, התפתח גם מודל הורות נפרד
39 ועצמאי מכוח זיקה פיזיולוגית – כלומר מכוח נשיאת ההיריון – שבעבר לא ניתן היה
40 להפרידה מהזיקה הגנטית (שכן האם שנשאה את ההיריון היא זו ש'תרמה' את
41 הביצית לצורך יצירת התינוק). כיום ניתן לקבל תרומת ביצית כך שהילוד שיוולד
42 באמצעותה יחשב לכל דבר ועניין כילדה של הנתרמת שנשאה את ההיריון, חרף
43 היעדר זיקה גנטית בינה ובינו (סעיף 42 לחוק תרומת ביציות). הזיקה הפיזיולוגית

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 17025-09-25 ב' ב' ח' ואח' נ' שר הפנים ורשות האוכלוסין וההגירה

מקבלת ביטוי גם בחוק הפונדקאות, שקובע כי במקרים החריגים שבהם לא ניתן צו הורות להורים המיועדים שיזמו את הליך הפונדקאות, תינתן מעין "זכות קדימה" לאם הנושאת (הפונדקאית), כך שאם היא תבקש אפטרופסות על הילד, בית המשפט יקבע את הורותה בצו, אלא אם הדבר נוגד את טובת הילד (סעיף 14(א) לחוק הפונדקאות; ראו: עניין פלונית, בפסקה 8 לחוות דעתו של השופט (כתוארו אז) הנדל).

21. אדן ההורות האחרון שעומד במוקד ההליכים דנן ומכונה הורות מכוח "זיקה לזיקה" – מונח שהשתרש בפסיקה הודות לחברי המשנה לנשיאה (בדימ') הנדל – מתייחס למצבים שבהם אדם מוכר כהורה לילד מכוח קשר זוגיות עם בעל זיקה ביולוגית לילוד, שנוצר טרם ההיריון והלידה [אסמכתאות הושמטו – מ' א' ג'..... עם זאת, השילוב בין טכנולוגיות ההולדה החדשות וההתפתחויות החברתיות אשר הובילו ליצירת תאים משפחתיים חדשים, יצרו מצבים שבהם ההכרה המשפטית בהורה הלא-ביולוגי לא הוסדרה בחוק. עיקר הקשיים התעוררו באשר לבנות זוג מאותו מין שנעזרו בתרומת זרע ובני זוג מאותו מין שביצעו הליכי פונדקאות בחו"ל. בהיעדר מענה חקיקתי מתאים להכרה בהורותו של ההורה הלא-ביולוגי, נדרש בעבר אותו הורה לנקוט בהליכי אימוץ. ואולם, הליך האימוץ הוא הליך מורכב וממושך שלא נועד, על פי מהותו, למצבים שבהם בני זוג תכננו יחד להביא ילד לעולם (רות זפרן "אימהות יש גם שתיים – הגדרת אימהות לילד שנולד לבנות זוג מאותו המין" דין ודברים ג 351, 368 (2007))...... על רקע זה, התפתח בהדרגה בפסיקה מוסד צו ההורות הפסיקתי, הרלוונטי לענייננו." [הדגשות שלי – מ' א' ג']

היינו, בפסק הדין בדיון הנוסף נקבע מפורשות כי צו הורות פסיקתי נדרש רק במקרים של הורים חד מיניים, שתכננו הורות משותפת, כאשר ההורה שאין לו זיקה ביולוגית לילד או לילדה, מבקש להירשם כהורה מכוח הזוגיות וההורות המתוכננת המשותפת במסגרת זוגיות זו.

13. כב' הנשיאה חיות ממשיכה ומבהירה כי כאשר קיים קשר ביולוגי הלידה היא שמכוננת את ההורות, וצו הורות פסיקתי נדרש רק במקרים בהם אין קשר ביולוגי בין ההורה לילד או לילדה (פס' 30 לפסק דינה):

"מקום שבו קיים קשר ביולוגי בין ההורה לילוד, הכלל המושרש בשיטתנו הוא שעצם הלידה מכוננת את ההורות וזאת ללא כל צורך בפעולה נוספת מצד ההורה. זהו מצב הדברים ביחס לילד שנוצר מזרע וביצית של בני זוג כאשר בת הזוג היא שנשאה את ההיריון; אך הדברים נכונים גם בנסיבות מורכבות יותר, למשל, כאשר האם נזקקה לתרומת ביצית אך היא זו שנשאה את ההיריון – היא תיחשב כאמו של הילד לכל דבר ועניין מכוח זיקתה הפיזיולוגית אליו, ללא כל צורך בצו שיפוטי או פעולה משפטית נוספת (סעיף 42(א) לחוק תרומת ביציות). כך גם באותם מצבים שבהם, מסיבות כלשהן, מתעורר צורך במתן פסק דין שיקבע כי קיים קשר גנטי בין הורה לילד בהתבסס על בדיקת רקמות, קביעה שיפוטית זו לא נדרשת לצורך כינון ההורות ופסק הדין הוא הצהרתי בלבד (ראו: עניין מוט-מגד, בעמ' 517).

יתרה מכך, בהינתן קיומה של זיקה ביולוגית לילוד, חריגה מהכלל לפיו ההורות תוכר באופן אוטומטי ממועד הלידה ואילך אפשרית במצבים ייחודיים בלבד. כך למשל, כאשר מדובר באם נושאת בהתאם לחוק הפונדקאות, נדרש בית המשפט – במצב הדברים הרגיל – לנתק את זיקתה ההורית זמן קצר לאחר הלידה (סעיפים 11(א) ו-12(א) לחוק הפונדקאות); או כאשר מדובר בתרומה אנונימית של תא רבייה

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 17025-09-25 ב' ב' ח' ואח' נ' שר הפנים ורשות האוכלוסין וההגירה

1 זרע או ביצית), ניתן לראות בתורם כמי שוויתר עוד טרם הלידה על מעמדו כהורה
2 (ראו: סעיף 42(ג) לחוק תרומת ביציות; ביחס לתרומת זרע אין בחקיקה או בחקיקת
3 המשנה קביעה מפורשת, אך נראה כי זו התפישה העולה מן הפסיקה..."
4 [הדגשות שלי - מ' א' ג']
5

6 14. לסיכום עניין זה שבה כב' הנשיאה ומדגישה כי: "משקבענו כי הורות גנטית נוצרת מאליה
7 במועד הלידה, הדבר נכון גם באשר למי מבין ההורים המזמינים (אחד מהם או שניהם) שתורם
8 תא רבייה לצורך לידת הילד בהליך הפונדקאות. צו ההורות שיינתן ביחס להורה הגנטי או להורים
9 הגנטיים רק יאשרר את הזיקה ההורית הקיימת ממילא, בדומה לפסק דין הצהרתי שניתן
10 בעקבות בדיקה גנטית" (שם, בפס' 38). היינו, נפסק במפורש כי הורות גנטית כמו במקרים שלפניי,
11 נוצרת מאליה במועד הלידה. יודגש, כי בניגוד לדברי הנשיאה חיות, המדינה דרשה מבתי המשפט
12 לענייני משפחה לא להסתפק במתן צו הצהרתי על היות האם התורמת האם הגנטית, ולבחון את
13 התנאים למתן צו הורות פסיקתי, הליך מורכב יותר.
14

15 15. בעמ"ש (מחוזי באר שבע) 22394-10-24 היועצת המשפטית לממשלה נ' ר' ו' (נבו
16 8.5.2025), קבע בית המשפט המחוזי ברוב דעות כי במקרה של פונדקאות חו"ל, כאשר הפונדקאית
17 נושאת יילוד שהוא עם מטען גנטי של שני ההורים המיועדים (אב ואם) ואילו הפונדקאית היא רק
18 נושאת ההיריון, יהיה צורך בצו הורות לשני ההורים, שהוא מעין צו הורות פסיקתי "מרוכך". אני
19 מביאה פסק דין זה, למרות שאינו משליך על העניין שלפניי כיון שהמשיבים לפניי טענו כי ניתן יהיה
20 להסתפק בצו הורות פסיקתי "מרוכך" גם במקרה זה. עם זאת צו ההורות הפסיקתי המרוכך נדרש
21 שם בשל המורכבות הטמונה בהולדה בפונדקאות חו"ל, בהיבטים השונים, נדרש הליך משפטי שהוא
22 מעבר להצהרה "אוטומטית" על הורות מכוח הבדיקה הגנטית (של שני ההורים). נקבע כי על ההליך
23 המשפטי במקרים אלו להיות ממוקד בבחינה של תקינות והגינות הפונדקאות, ניתוק הקשר
24 המשפטי עם הפונדקאית, וקביעת בלעדיות ההורות של האם המיועדת – האם הגנטית (לעומת האם
25 היולדת-הפונדקאית). המדינה שם הצהירה כי התנאים למתן צו הורות במקרה זה יהיו קלים יותר
26 "מרוככים" כדברי ב"כ המדינה שם לבית המשפט (פס' 13), מהתנאים הנדרשים למתן צו הורות
27 פסיקתי מכוח זיקה לבן הזוג ההורה הגנטי. אולם, גם הליך "מרוכך" זה אינו מתאים למקרה
28 שלפניי, שאינו עוסק בהליך פונדקאות כלל.
29

30 16. עוד יודגש כי באותו פסק דין נקבע מפורשות כי הפניית האם המיועדת בעלת הזיקה
31 הגנטית ליילוד, למסלול של צו הורות פסיקתי, שעוצב לצורך מיסוד הורות מכוח "זיקה לזיקה",
32 מעוררת קושי, כיוון שמתווה זה נועד לכוון הורות בין בן או בת זוג של הורה ביולוגי. הדרישה נבעה
33 אך ורק מהעובדה שהליך פונדקאות חול והכרה בהורות מכוחו טרם הוסדרו בחקיקה וכמעין פתרון
34 ביניים.
35

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 25-09-17025 ב' ב' ח' ואח' נ' שר הפנים ורשות האוכלוסין וההגירה

17. אשר לחובות פקיד הרישום, קובעת כב' הנשיאה חיות בפסק הדין בדיון הנוסף כי (בפס' 70) כי: "ניתוח הוראות חוק המרשם מצביע על כך שבאותם מצבים שבהם ההורות נוצרת מאליה בלא כל צורך בהליך שיפוטי, חוק המרשם אינו קובע דרישה להצגת צו שיפוטי או תעודה ציבורית אחרת לצורך ביצוע הרישום." ומוסיפה ומבהירה בפס' 71 את חובות וסמכויות פקיד הרישום במקרה כזה: "משכך, השאלה הניצבת בפני פקיד המרשם בעת שהוא רושם הורה ביולוגי של ילד היא שאלה עובדתית פשוטה יחסית: האם קיימת זיקה ביולוגית בין היילוד להורה. לצורך ביצוע הרישום הוא אינו נדרש להסתמך על תעודה ציבורית, ודי במסירת הודעה על ההורות (בכפוף לכך שהפקיד רשאי לדרוש ממוסר ההודעה ידיעות, מסמכים והצהרות, בהתאם לסעיף 19 לחוק המרשם)." [הדגשה שלי – מ' א' ג'].

18. בפסק הדין בדיון הנוסף מבהיר בית המשפט את ההבדל בין זוגות חד מיניים לזוגות הטרוסקסואליים לעניין האפשרות לרישום על סמך הודעה בלבד. בית המשפט קובע כי בניגוד למקרה של אישה פנויה וגבר המצהירים כי הם ההורים, וניתן להסתפק בהצהרה זו לצורך רישום, שכן החזקה שלשניהם קשר ביולוגי לילוד, הרי במקרה של זוגות נשים החזקה היא הפוכה (במקרה של זוגגברים רק אחד מהם יכול להיות בעל המטען הגנטי שכן נדרשת ביצית ליצירת הריון). החזקה ההפוכה נקבעה בין היתר לאור העובדה שאת החזרת הביציות המופרות בהליך ROPA לא ניתן מבחינת המצב החוקי לבצע בישראל (בג"ץ 5771/12 ליאת משה נ' הוועדה לאישור הסכמים לנשיאת עוברים לפי חוק הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד), התשנ"ו-1996 (נבו 18.9.2014)). בפס' 86 לפסק הדין בדיון הנוסף קובעת הנשיאה חיות: "ניתן להניח כי בנקודת זמן זו, על פי רוב זוגתה של האם היולדת נעדרת זיקה ביולוגית לילד, כך שחלה לגביה חזקה הפוכה: חזקה בדבר היעדר זיקה ביולוגית. זאת במיוחד בהינתן העובדה שהאפשרות לבצע בישראל הליך של הפריית ביצית של אחת מבנות הזוג והשתלתה ברחמה של זוגתה, מוגבלת ביותר (ראו: עניין משה). אך יודגש – אין מדובר בחזקות חלוטות אלא בחזקות הניתנות לסתירה".

19. מקרה נוסף הנוגע לאפשרות הרישום על סמך הודעה בלבד נדון בבג"ץ 4635/16 רוית צור-וייסלברג נ' מנהל מינהל האוכלוסין במשרד הפנים (נבו 26.7.2020) (להלן: עניין צור-וייסלברג) שבו נדחתה עתירה של זוג אמהות שרק אחת מהן היתה האם הביולוגית של ילד שנולד מתרומת זרע אנונימית והשניה היתה בת הזוג שלה. העותרות שם טענו להפליה בהשוואה להורים הטרוסקסואלים הרשאים לרשות את הורותם בהסתמך על הודעה בלבד. בעניין צור-וייסלברג חזר בית המשפט על הקביעה בדיון הנוסף לפיה יש שוני רלוונטי בין שני סוגי המשפחות באשר לחזקה הניתנת לסתירה שלפיה כאשר ההורים הם זוג הטרוסקסואלי הגבר הוא אביו הביולוגי של התינוק שילדה האישה, ולכן ניתן להסתפק בהודעתם כדי לרשום את ההורות של שניהם. לעומת זאת, במשפחה שבה זוג אמהות הנשואות זו לזו, החזקה שאף היא ניתנת לסתירה, היא שבת הזוג של האם היולדת לא מקיימת קשר ביולוגי לתינוק ואף כי "ייתכנו גם מקרים נדירים בהם לשתי נשים הרשומות כנשואות תהיה זיקה ביולוגית, או גנטית לילד (כאשר, למשל, שואבים ביצית של אישה

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 17025-09-25 ב' ב' ח' ואח' נ' שר הפנים ורשות האוכלוסין וההגירה

1 אחת, מבצעים הליך של הפריה, ומשיבים את הביצית המופרית לרחמה של האישה השניה.
2 עיינו: בג"ץ 5771/12 משה נ' הוועדה לאישור הסכמים לנשיאת עוברים לפי חוק הסכמים לנשיאת
3 עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד), התשנ"ו-1996 [פורסם בנבו] (18.09.2014), אך כאמור
4 מקרים אלה הם חריגים ביותר, ולכן אין די בהם כדי להצדיק את התערבותנו במדיניות הנוהגת"
5 (שם, בס' 49-50).

6
7 20. לסיום אביא את דברי הנשיאה חיות בפסק הדין בדיון הנוסף, בו מקרים כמו אלו שלפניי,
8 הושארו בצריך עיון (פס' 90):

9 90. למעלה מן הנדרש לענייננו ראיתי להזכיר כי קיים הליך נוסף שמאפשר לבנות
10 זוג להביא יחד ילד לעולם כאשר לשתייהן זיקה ביולוגית אלו – הפריית ביצית של
11 אחת מבנות הזוג בזרעו של תורם זרע אנונימי והשתלתה ברחמה של בת הזוג
12 השנייה, שתישא את ההיריון ותלד. בעניין משה נפסק, בדעת רוב, כי הדין הקיים
13 לא מאפשר לבצע את מלוא ההליך האמור בישראל, בהיעדר בעיה רפואית של האם
14 היולדת המיועדת. עם זאת, חוק תרומת ביציות מאפשר לבצע הליך כזה בישראל
15 באותם מקרים חריגים שבהם מדובר ב"תרומת ביצית מבת זוג בעלת ביציות תקינות
16 [...] לבת זוגה בעלת הלקות בביציות אשר תישא את ההריון" (שם, בפסקה כ"ב
17 לחוות דעתו של השופט (כתוארו אז) רובינשטיין; ראו גם: פסקאות י"ט-כ"א-ל'
18 לחוות דעתו). כמו כן, בנות זוג המעוניינות להביא ילד לעולם באמצעות פרוצדורה זו
19 עשויות לבצעה מחוץ לישראל (בעניין מלכי התעוררה שאלת רישומן של בנות זוג
20 שהביאו ילד באופן זה, אך העתירה הפכה תאורטית לאחר שניתן צו הורות פסיקתי
21 בעניין האם הגנטית ורישומן של שתי האימהות הושלם).

22
23 במקרים כאלה, כאשר בנות זוג מקיימות שתיהן זיקה ביולוגית ליילוד, יש לכאורה
24 ממש בטענת האפליה שהעלו המבקשות. זאת, שכן מצבן של בנות זוג אלה דומה
25 למקרה שבו בני זוג הטרוסקסואליים הביאו ילד לעולם תוך הסתייעות בתרומת
26 ביצית: לאב זיקה גנטית לילד, לאם זיקה פיזיולוגית (כנושאת ההיריון) לילד,
27 ולתרומת הביצית אין זיקה הורית לילד (סעיף 42 לחוק תרומת ביציות). במקרה כזה
28 לא נדרש צו הורות פסיקתי שיכונן את הורותם של מי מבני הזוג והם גם אינם
29 נדרשים להציג תעודה ציבורית לצורך רישומם במרשם האוכלוסין. בנות זוג שנעזרו
30 בהליך האמור ובתרומת זרע אנונימית מקיימות למעשה את אותן הזיקות: לאחת
31 מהן זיקה גנטית לילד (כמו לאב בדוגמה שלעיל); לשנייה זיקה פיזיולוגית לילד (כמו
32 לאם בדוגמה שלעיל); ולתורם הזרע אין זיקה הורית כלפי הילד (כמו תרומת הביצית
33 בדוגמה שלעיל). בשני המקרים בן או בת הזוג של האם היולדת הם ההורים הגנטיים
34 של היילוד כך שהורותם אינה טעונה כינון משפטי, ואינה דורשת ניתוק של זיקות
35 הוריות מתחרות (בהנחה שבנות הזוג הסתייעו בתרומת זרע אנונימית).

36
37 עם זאת, שאלת רישומן של בנות זוג שהביאו ילד לעולם בדרך זו אינה מתעוררת
38 בענייננו, ומכלול השיקולים הצריכים לעניין זה לא התבררו בהליך דנו. לפיכך,
39 אשאיר סוגיה זו לעת מצוא."
40 [הדגשות שלי – מ' א' ג']

41
42 עם זאת יש להדגיש כי לעניין ההורות נקבע כי אין צורך בצו הורות פסיקתי לכינון הורות גנטית.
43 מה שהותר בצריך עיון הוא הדרישות בנוגע לרישום (דרישות שכפי שאבהיר הוכרעו ע"י כב' השופט
44 דראל).

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 17025-09-25 ב' ב' ח' ואח' נ' שר הפנים ורשות האוכלוסין וההגירה

1 על רקע פסיקה זו נדונו פסקי הדין בבית המשפט לעניינים מנהליים ולענייני משפחה בהם נקבע
2 מפורשות כי לצורך הכרה באם הגנטית כהורה מלידה, אין מקום לדרוש צו הורות פסיקתי או צו
3 אימוץ.

פסקי הדין לעניין הוכחת הורות גנטית לאחר הליכי ROCA

4
5
6 21. כפי שציינתי ניתנו מספר פסקי דין לעניין אופן הוכחת ההורות הביולוגית, הגנטית, בזוגות
7 נשים בעקבות הליך ROPA. שני פסקי דין ניתנו במסגרת עתירות מנהליות בבית המשפט המחוזי
8 בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים בדיוק כמו במקרה שלפניי, ופסקי דין נוספים ניתנו בבית
9 המשפט לענייני משפחה, ובערעור שנדחה במסגרת זו. בכל המקרים לא הוגש הליך ערעורי (ערעור
10 או בקשת רשות ערעור) לבית המשפט העליון, והמועד להגשתם חלף זה מכבר, כך שמדובר בפסקי
11 דין חלוטים.

פסקי הדין בבית המשפט לעניינים מנהליים

12
13
14 22. פסקי הדין של בית המשפט לעניינים מנהליים בירושלים חשובים במיוחד שכן מדובר
15 במקרים זהים לזה שלפניי, שם נדחתה במפורש עמדת הרשות ונקבע כי במקרה כזה אין מקום
16 לדרוש צו הורות פסיקתי, אלא לבחון את המסמכים שהוגשו לעניין הוכחת היות האם התורמת,
17 האם הגנטית. למרות זאת, טוענים המשיבים לפניי בדיוק את אותם טיעונים שנדחו שם. בעת"מ
18 (מנהלי ירושלים) 49202-03-23 ה' כ' ש נ' **משרד הפנים** (נבו 27.2.2024 להלן: **עניין ה' כ' ש**) דן
19 סגן נשיא בית המשפט כב' השופט ארנון דראל, בעתירה של זוג אמהות נשואות שהביאו ילד בהליך
20 ROPA ונדרשו להמציא צו הורות פסיקתי כדי לרשום את הורות האם הגנטית במרשם.

21
22 23. כב' השופט דראל קבע במפורש, בהתבסס על פסק דינה של כב' הנשיאה חיות **בדין הנוסף**,
23 כי **"זיקת האם הגנטית היא זיקה ביולוגית, ומשכך, ככל שיוכח הקשר הגנטי, אין צורך בצו הורות**
24 **מכונן, כפי שנעשה במקרה של זיקה לזיקה (ללא קשר ביולוגי של האם הגנטית לילד). השאלה**
25 **היא שאלה של הוכחה, כך שכלל שיוכח קשר גנטי כאמור לא תהיה מניעה לרישום האם הגנטית**
26 **כהורה"** (ההדגשה שלי - מ' א' ג', שם, בפס' 51). כב' השופט דראל קבע כי דחיית בקשת רישום
27 בנימוק גורף שלאור החזקה ההפוכה יש להמציא צו הורות פסיקתי, אינה עומדת במבחני המידתיות
28 (שם, בפס' 48-50). היינו, כי על פקיד הרישום לבחון האם הוכח כי האם התורמת היא אכן האם
29 הגנטית, ואין לדרוש מראש צו הורות פסיקתי או צו אימוץ, שהם צוים המכוננים הורות.
30

31 24. כב' השופט דראל עמד בפסק דינו על הוראותיו של ס' 19 לחוק מרשם האוכלוסין שלפיהן,
32 ככל שלפקיד הרישום יש ספק באשר לנכונות ההודעה שמסרו מבקשי הרישום, עליו להפעיל את
33 סמכותו ולדרוש הוכחות נוספות (שם, בפס' 33-34). השופט בראל קבע כי במקרה של זוג נשים, חלה
34 חזקה הפוכה שלפיה **"נוכח המגבלות החלות על הפריה בישראל, אלא במקרים מוגדרים, וההכרח**
35 **לבצעה, ככלל, במדינה אחרת, אין לומר כי כל אימת שנעשית הפריית ביצית, מקורה של הביצית**

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 25-09-17025 ב' ב' ח' ואח' נ' שר הפנים ורשות האוכלוסין וההגירה

1 הוא דווקא בבת הזוג, אלא ההיפך, נקודת המוצא היא כי במקרה זה מקור הביצית הוא מתורמת
2 אחרת" (שם, בפס' 43). ועל כן קיומה של החזקה ההפוכה עשוי להקים "יסוד סביר להניח
3 שההודעה אינה נכונה" כאמור בס' 19 לחוק מרשם האוכלוסין, ולעורר את הספק שמחייב את
4 פקיד המרשם לברר את אמיתות המידע שנמסר לו, ולא להסתפק בהודעה בלבד. יחד עם זאת, קבע
5 במפורש כי: "המסקנה הנובעת מכך שאין להסתפק בהודעה, אינה בהכרח המסקנה שאליה הגיע
6 פקיד הרישום, אלא, שפקיד הרישום אינו מחויב לקבל את הודעת האם הגנטית והאם היולדת,
7 ולרשום את הילד כבנו בהסתמך אך ורק עליה" (ההדגשה במקור - מ' א' ג'. שם, בפס' 44). ככל
8 שיונח לפני פקיד המרשם מסד עובדתי המאפשר לסתור את החזקה החלה על המשפחה המסוימת
9 מבקשת הרישום, יהיה עליו לשקול אם להסתפק במסד העובדתי שהוצג או להפעיל את סמכויותיו
10 בהתאם לס' 19 לחוק מרשם האוכלוסין, היינו לבקש הוכחות נוספות להיות האם התורמת אכן
11 האם הגנטית.

12
13 25. בפסק הדין בעניין ה' כ' ש' נקבע עוד כי כאשר מתעורר ספק אצל פקיד הרישום נוכח
14 החזקה ההפוכה, עליו להפעיל את סמכותו הקבועה בס' 19 לחוק מרשם האוכלוסין, והוא אינו יוצא
15 ידי חובתו בהקשר זה באמצעות דרישה מהמשפחה להמציא צו המכונן הורות. שכן, דרישה
16 אוטומטית לקבלת צו המכונן הורות, אינה מקיימת את חובת הפקיד להפעיל שיקול דעת, אשר
17 ממנה נובעת חובתו לבחון את המסמכים והמידע הקשורים לתוכן רישום ההורות המבוקש
18 הספציפי. במסגרת חובתו וסמכותו, על פקיד המרשם לבצע בדיקה נקודתית רלוונטית של
19 המסמכים והראיות שהוצגו לו לגופם, והוא רשאי להרחיב ולחקור ולבקש מידע נוסף כדי לבחון
20 את אמיונות ההודעה שעל בסיסה מתבקש ביצוע הרישום. לכן נקבע כי שלב בחינת המסמכים הוא
21 שלב ראשוני והכרחי טרם סירוב הפקיד לרשום הורות של שתי אמהות שהן בנות זוג, במקרים שבהם
22 נטען כי לשתיהן יש קשר ביולוגי לילדה בעקבות הליך ROPA.

23
24 26. בתוך כך קבע כב' השופט דראל בס' 50 לפסק הדין, כי "החזקה אינה מייצרת את המשך
25 הבחינה של בקשת העותרות ואת המידע והמסמכים שהמציאו או שהן יכולות להמציא לפי
26 דרישת פקיד הרישום, וזאת בגדרי סמכותו לערוך בירור עובדתי של הטענה לקיומו של קשר גנטי.
27 יצוין כי, מתווה זה נראה מיישם את הוראות החוק, ומצופה כי המשיבים יערכו התאמה של
28 הנוהל" (ההדגשה שלי - מ' א' ג'). היינו, כב' השופט דראל, לא רק שקבע מתווה לבחינת הקשר
29 הגנטי במקרים מסוג זה, הוא אף ציין כי מצופה מהמשיבים לעדכן את הנוהל שישקף עניין זה.
30 הדבר לא נעשה.

31
32 27. בנסיבות המקרה בעניין ה' כ' ש' התקבלה העתירה באופן חלקי במובן זה שנדחתה טענת
33 העותרות כי היה על פקיד המרשם להסתפק בהודעתן בלבד, והתקבלה במובן זה שנקבע כי הפקיד
34 אינו יכול להתעלם מהמסמכים שנמסרו לו ולצאת ידי חובתו וסמכותו בדרישה גורפת לצו הורות
35 פסיקתי. לפיכך, בוטלה החלטת פקיד המרשם לסרב לרשום את ההורות של האם הגנטית שם,

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 17025-09-25 ב' ב' ח' ואח' נ' שר הפנים ורשות האוכלוסין וההגירה

ובקשת הרישום הוחזרה לו כדי שיפעיל את שיקול דעתו בהתאם לסמכותו שבחוק מרשם האוכלוסין ויחליט לאחר שיבחן את המסמכים שהוצגו לו האם יש בהם די כדי לסתור את החזקה ולאפשר את הרישום. על פסק הדין לא הוגש ערעור.

28. בהמשך הוגשה עתירה נוספת לבית המשפט המחוזי בירושלים בעת"מ (מינהליים י-ם) 55336-10-24 ה' ג' ש' נ' משרד הפנים (נבו 31.3.2025). להלן: עניין ה' ג' ש' ואף היא נדונה על ידי כב' השופט דראל. גם במקרה זה מדובר היה בשתי אמהות, שילדם נולד בעקבות הליך ROPA, כאשר פקיד הרישום סרב לרשום את האם הגנטית. הסירוב לרשום את ההורות באותו מקרה נשען על סתירות ואי התאמות במסמכים ובתיעוד התהליך ועל חוסר האמון בבית החולים הקפריסאי שם בוצעה החדרת הביצית המופרית לרחמה של האם היולדת, מוסד שלא הוכר ע"י הממסד הרפואי בישראל. בעקבות פסק הדין הראשון, בחנו המשיבים שם את המסמכים, עמדו על הסתירות דחו את הבקשה לרישום (בשתי החלטות שונות כי לכתחילה לרא נבדקו כל המסמכים), והפעם דרישת הרשות הייתה להמציא: "תעודה ציבורית. קרי, פסק דין מבית המשפט לענייני משפחה, המתבסס בין היתר על בדיקה גנטית לקשרי משפחה לפי חוק מידע גנטי, תשס"א-2000". לכאורה, ניתן היה לחשוב שפקיד הרישום מסתפק בפסק דין הצהרתי של בית המשפט לענייני משפחה המצהיר על הורות האם הגנטית בעקבות בדיקה גנטית. אולם, בטיעונים לפני בית המשפט הבהירו נציגי הרשות שם, כי אין די בצו הצהרתי המצהיר כי האם התורמת היא אכן האם הגנטית ובכל מקרה יש לדרוש צו הורות פסיקתי. גם לפני השופט דראל הצהירו המשיבים כי יסתפקו בצו הורות מרוכך (שכאמור אינו רלבנטי שכן מה שנדרש בו נוגע להליך פונדקאות בחו"ל). כך תאר כב' השופט דראל את טיעוני המשיבים בעתירה השנייה (פס' 23):

"על-אף ההתייחסות הקונקרטי לראיות שעומדות ביסוד בקשת העותרות, המשיבים שבים ונדרשים לטענות שהעלו בעתירה הקודמת ובין היתר טוענים כי "עמדת המדינה, כפי שאף מוצגת בהליכים המשפטיים השונים היא כי בנסיבות של בנות זוג, הטוענות כי נעשה שימוש בתרומת זרע מתורם אנונימי וביצית של בת הזוג של האם היולדת, כבענייננו, נדרש כינון אימהות של בת הזוג באמצעות צו הורות פסיקתי, ולא ניתן להסתפק בקביעת אימהות כסעד הצהרתי בהתבסס על הוכחת קיומו של קשר גנטי בלבד" (פסקה 8 וכן ראו האמור בפסקה 54). המשיבים הוסיפו שהתהליך להמצאת צו הורות פסיקתי הינו נגיש, וכי מקום בו הוכח קשר גנטי בין האם לבין הילד הבקשה תיבחן באופן מרוכך כך שהאם לא תצטרך לעמוד בכל התנאים לקבלת הצו."
(הדגשות שלי – מ' א' ג')

29. כב' השופט דראל הדגיש כי לאחר שניסה לברר באילו ראיות יסתפקו המשיבים, נוצר הרושם (פס' 24) כי: "מדיניות המשיבים היא לשלוח בכל מקרה ומקרה את האמהות, הגנטית והיולדת, לבית המשפט לענייני משפחה"

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 17025-09-25 ב' ב' ח' ואח' נ' שר הפנים ורשות האוכלוסין וההגירה

30. כב' השופט דראל עמד בשנית, באופן מקיף על גדר השיקולים שעל פקיד המרשם לשקול כאשר הוא מתבקש לרשום הורות של אם גנטית לילד שנולד בהליך ROPA וקבע בס' 32-34 לפסק הדין כי:

[...] רשות מנהלית אינה נדרשת בהכרח לראיות שעומדות במבחני הקבילות שקיימים בעת הגשת ראיות לערכאה שיפוטית, והיא יכולה להסתפק בתשתית עובדתית שאינה מגיעה כדי ראיה קבילה [אסמכתאות הושמטו – מ' א' ג']
33. על הרשות לאסוף נתונים באופן סביר בנסיבות המקרה, ולהשתמש במידע ובנתונים שהובאו בפניה על ידי הפונה, ובמידע שיש בידיה ממקורות אחרים. הרשות יכולה להסתמך על ראיות שעומדות במבחן הראיה המנהלית, שמגדיר ראיה כזו כראיה שרשות סבירה הייתה מסתמכת עליה [אסמכתאות הושמטו – מ' א' ג']
על הרשות המנהלית לבחון את התשתית העובדתית ולאסוף את כל המידע והנתונים הנדרשים לה לצורך החלטה (אסמכתאות הושמטו – מ' א' ג') הרשות אף יכולה לנקוט יוזמה לקבלת מידע נוסף, אם הוא חסר לה ונדרש לצורך מתן החלטה (ר' לעניין זה הסמכות שניתנה לפקיד הרישום בסעיף 19'ב' לחוק).

34. לצד איסוף מכלול הראיות, נדרשת הרשות לתת את דעתה לאמינותן, אשר צריכה להיות מותאמת לנסיבות ולמהות החלטה הנידונה [אסמכתאות הושמטו – מ' א' ג']
.... על התשתית העובדתית עליה נסמכת הרשות להיות מבוססת בצורה מספקת לצורך קבלת החלטה, על פי מהותה [אסמכתאות הושמטו – מ' א' ג'] על סוגיית חשיבות אמינות המרשם עמדתי בפסק הדין בעתירה הקודמת (פס' 32-34 לפסק הדין בעתירה הקודמת).
[הדגשות שלי – מ' א' ג']

31. במקרה זה, קבע כב' השופט דראל כי התגלו קשיים ראייתיים מצטברים במספר היבטים בנוגע להליכים בקפריסין, ולכן דחה את העתירה בנימוק שהעותרות לא הרימו את הנטל להוכיח את התשתית העובדתית במידה מספקת, ולכן לא קמה עילה להתערב בהחלטות פקידת הרישום לסרב לרשום את הורות האם הגנטית. עם זאת, בית המשפט לא הסתפק בתוצאה הפרטנית הנקודתית, והוסיף כי המשיבים לא פירשו כראוי, בלשון המעטה, את פסק הדין הראשון בנושא זה בעניין ה' כ' ש' (פס' 42-44 לפסק הדין):

42. לא ניתן לסיים את פסק הדין מבלי להתייחס לאופן שבו מיישמים המשיבים את פסק הדין שניתן בעתירה הקודמת, וזאת ללא קשר לבדיקה הפרטנית שנערכה בעניין של העותרות. מתוך הדברים שנטענו בכתב ואלה שנאמרו בדיון מתברר כי ספק אם אכן יהיו מקרים שבהם יסתפקו המשיבים בראיות מנהליות, טובות ככל שתהיינה, ולא ידרשו בכל מקרה ראיה פורנזית, שניתנת להשגה בדרך של צו הורות פסיקתי בבית המשפט לענייני משפחה. עמדה זו, אם היא אכן משקפת את מדיניות המשיבים, אינה עולה בקנה אחד עם פסק הדין שניתן בעתירה הקודמת, שעליו בחרו המשיבים שלא להגיש ערעור.

43. אין מקום למדיניות גורפת המפנה את כל המקרים מסוג זה להמצאת צו הורות פסיקתי מבית המשפט לענייני משפחה, ויש לצאת מנקודת הנחה שייתכנו מקרים דומים בהם התשתית העובדתית תהיה מוצקה ואמינה דיה כדי לבסס רישום במרשם האוכלוסין בהתבסס על הצהרה בדבר לידה והמסמכים שיובאו, או לפעול בהתאם לסמכות שבחוק ולבקש מסמכים נוספים שיאפשרו את הרישום.

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 25-09-17025 ב' ב' ח' ואח' נ' שר הפנים ורשות האוכלוסין וההגירה

1 גם על פסק דין זה לא הוגש ערעור. היינו, מדיניות המשיבים המוצהרת לפניי, לפיה בכל מקרה יש
2 לדרוש צו הורות פסיקתי עומדת בניגוד גמור לפסקי הדין החלוטים של כב' השופט דראל, כפי
3 שהשופט עצמו ציין לגבי פסק דינו בעתירה הראשונה.

4
5 זאת ועוד. מדיניותם של המשיבים עומדת גם בניגוד לפסק דין של בית המשפט העליון **בדיון הנוסף**
6 וכן לפסקי דין בערעור על פסקי הדין של בית המשפט לענייני משפחה, שקבעו אף הם, על פי ההלכה
7 שנקבעה בפסק הדין בדיון הנוסף, כי במקרים כמו זה שלפניי, ניתן להסתפק בפסק דין הצהרתי. גם
8 פסק דין חלוט זה אין המדינה מקיימת. כזכור, בדיון הנוסף נקבע כי (פס' 30): "**באותם מצבים**
9 **שבהם, מסיבות כלשהן, מתעורר צורך במתן פסק דין שיקבע כי קיים קשר גנטי בין הורה לילד**
10 **בהתבסס על בדיקת רקמות, קביעה שיפוטית זו לא נדרשת לצורך כינון ההורות ופסק הדין הוא**
11 **הצהרתי בלבד** (הדגשה שלי – מ' א' ג'). היינו בית המשפט העליון קבע כי במקרים כגון אלו די
12 בהוכחת הקשר הגנטי, לכל היותר באמצעות פסק דין הצהרתי שניתן על סמך בדיקה גנטית. למרות
13 זאת, המדינה טענה בבתי המשפט לענייני משפחה ובערעורים, כי אין להסתפק בפסק דין הצהרתי
14 ויש צורך בצו הורות פסיקתי.

פסקי הדין בערעור בענייני משפחה

15
16
17 32. בחמישה מקרים נוספים, פנו עותרות שנולדו להם ילדה או ילד בהליך ROPA לבית
18 המשפט לענייני משפחה, לאור עמדת המשיבים, וביקשו פסק דין שיצהיר, בעקבות בדיקה גנטית
19 כי האם הגנטית היא הורה של הילד או הילדה מלידתם. על פי פסק הדין **בדיון הנוסף**, היה מקום
20 לבחון אם האם התורמת היא אכן האם הגנטית, וליתן פסק דין הצהרתי הקובע זאת. היינו, להורות
21 על ביצוע בדיקה גנטית בין האם התורמת לילד או לילדה, ולקבוע על פי הממצאים אם מדובר באם
22 הגנטית. אולם, בכל אותם מקרים, נציגי היועמ"ש בהליך ביקשו גם מבית המשפט לענייני משפחה
23 ליתן צו הורות פסיקתי, המכונן הורות ובודק תנאים מסוימים בנוגע לזוגיות, להבדיל מפסק דין
24 הצהרתי המצהיר על תוצאות הבדיקה הגנטית, והיות האם הגנטית האם מלידה. בכל המקרים סרב
25 בית המשפט לענייני משפחה לאמץ עמדה זו לאור פסק הדין **בדיון הנוסף**, וקבע כי יש להסתפק
26 בפסק דין הצהרתי לאחר ביצוע בדיקה לאם התורמת ממנה עולה כי היא האם הגנטית. ערעורים
27 שהוגשו לבית המשפט המחוזי נדחו, ולא הוגשה בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון. גם פסקי
28 דין אלו הפכו חלוטים, ולמרות זאת, ובניגוד גמור לפסיקה, המשיבים שבו ודרשו מהעותרות במקרה
29 שלפניי להציג צו הורות פסיקתי כתנאי לרישום האם הגנטית.

30 33.

31 34. כך, בתמ"ש (משפחה פתח תקוה) 58526-01-20 ע' ו-ה' נ' היועץ המשפטי לממשלה (כב'
32 השופטת נאוה גדיש, נבו 14.10.2020) נקבע כי אם יוכח הקשר הגנטי בין האם הגנטית לילדה
33 שנולדה בהליך ROPA ינתן צו הצהרתי המכיר באם הגנטית כהורה של הילדה מלידתה. על פסק
34 הדין לא הוגש ערעור על אף שהיה דיון נרחב בשאלה האם במצב דברים זה די בפסק דין הצהרתי
35 או שיש צורך בצו הורות פסיקתי.

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 17025-09-25 ב' ב' ח' ואח' נ' שר הפנים ורשות האוכלוסין וההגירה

1
 2 35. בתמ"ש (משפחה תל אביב-יפו) 956-06-21 ה.ל נ' היועצת המשפטית לממשלה (כב' השופט
 3 שמואל בר יוסף, נבו 1.5.2022), נקבע כי ניתן לקבוע הורות גנטית בפסק דין הצהרתי: "זיקה גנטית
 4 היא דרך המלך, הדרך הטבעית והאינטואיטיבית לביסוס הורות", ובעקבות בדיקה הצהיר בית
 5 המשפט על האם הגנטית כהורה מלידה. ערעור שהוגש על פסק הדין נדחה (עמ"ש ת"א) 34119-06-
 6 22 היועמ"ש נ' ה' ל' (הרכב כב' השופטים סגו הנשיא שאול שוחט, עינת רביד ונפתלי שילה, מיום
 7 17.1.24, להלן: העמ"ש הראשון)

8
 9 בערעור נקבע כי ניתן להכיר באם הגנטית כהורה מלידה, באמצעות פס"ד הצהרתי. בית המשפט
 10 ציין שם כי (פס' 6): "מקרה דומה למקרה דנן נדון בתמ"ש 58526-01-20 ע' נ' היועץ המשפטי
 11 לממשלה (נבו, 14.10.20), ושם נקבע שיש לתת צו הצהרתי לאמהות לאם הגנטית. היועמ"ש לא
 12 ערערה על פסק דין זה ולא ברור מדוע היא בחרה לערער בתיק דנן". היינו, גם שם פעלו המשיבים
 13 בניגוד לפסק דין חלוט של בית משפט לענייני משפחה.

14
 15 36. בתמ"ש (משפחה תל אביב-יפו) 47191-01-25 פלונית נ' פרקליטות מחוז תל אביב אזרחי
 16 (כב' השופטת הבכירה, מירה דהן, נבו 24.3.2025), נדונה שוב השאלה האם די בפסק דין הצהרתי
 17 שיצהיר על הורות האם הגנטית, על אף פסק הדין בערעור בעניין ה' ל' ונקבע כי: "ראוי לקבוע
 18 בפסק דין הצהרתי את הורותה של המבקשת 1 וזאת מכוח הזיקה הגנטית, ללא צורך בהפנייתן
 19 להליך חדש של צו הורות פסיקתי או צו אימוץ". בדומה, בתמ"ש 1624-12-24 פ' ב' ש' נ' רשות
 20 האוכלוסין וההגירה (מיום 17.4.25, כב' השופטת ציפי כהן אביטן), נקבע גם כן כי במקרה של בנות
 21 זוג שהביאו ילד לעולם בהליך ROPA ניתן להצהיר על אימהותה של האם הגנטית בפסק דין
 22 הצהרתי על יסוד הזיקה הגנטית ללא צורך בצו הורות פסיקתי או צו אימוץ. כב' השופטת כהן
 23 אביטן, ציננה בפסק דינה כך (פס' 8):

24 "על אף שהנתבעת מודעת לעמדת הפסיקה בעמ"ש 34199-06-22 בסוגיה זו, בחרה
 25 לעמוד על כינון הורותה של התובעת 1 [האם הגנטית – מ' א' ג'] באמצעות צו הורות
 26 פסיקתי או צו אימוץ, משום שהמדובר, לדבריה, ב"פס"ד מחוזי שאינו מהווה
 27 תקדים מחייב (סעיף 28 לתגובת הנתבעת)".

28
 29 שוב, המשיבים, על אף עמדה עקבית של בתי המשפט, חוזרים ומביעים עמדה שנדחתה. כפי שאבהיר
 30 בהרחבה להלן, פסק דין, של כל ערכאה, הקובע קביעה גורפת לפיה הורות של אם גנטית אינו דורש
 31 צו הורות פסיקתי ודי בפסק דין הצהרתי לאחר הוכחת הקשר הגנטי, מחייבת את המשיבים (גם
 32 אם אינה מהווה תקדים מחייב כלפי ערכאות נמוכות במחוז אחר). זאת, מכוח חובת ההגינות של
 33 הרשות.

34
 35 37. ערעורים שהוגשו על שני פסקי הדין האחרונים אוחדו ונדחו (עמ"ש (מחוזי תל אביב-יפו)
 36 34119-06-22 היועצת המשפטית לממשלה נ' ה' ל' (הרכב כב' השופטים עינת רביד, נפתלי שילה

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 17025-09-25 ב' ב' ח' ואח' נ' שר הפנים ורשות האוכלוסין וההגירה

1 ויחזקאל אליהו, מיום 17.01.2024). אביא דברים מפורשים שנקבעו בערעור, כדי להבהיר, שוב,
2 שמדיניות המשיבים עליה עמדתי, לפיה נדרש צו הורות פסיקתי במקרה כזה, עומדת בניגוד לפסק
3 דין חלוט. ראשית, בית המשפט ציין במפורש כי פסק דינה של כב' השופטת כהן אביטן, ניתן
4 בהתבסס על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בעמ"ש קודם (עמ"ש 34119-06-22). בית המשפט
5 מביא את הדברים שנאמרו בעמ"ש הראשון, והדגיש: **"המערערת לא הגישה בקשת רשות ערעור**
6 **על פסק הדין בעמ"ש הקודם והוא חלוט"**. היועמ"ש באותו עניין טענה כי יש ללמוד מפסק הדין
7 בבע"מ 69395-03-25 פלונית נ' אלמונית שעסק בפרשיית החלפת העוברים בבית החולים אסותא,
8 כי האם הגנטית אינה באופן אוטומטי האם. בית המשפט דחה גם טענה זו וקבע כי (פס' 4): **"פסק**
9 **הדין בעניין החלפת העוברית קבע שקיימת עדיפות לאם היולדת על פני האם הביולוגית, כשיש**
10 **תחרות ביניהן וצריך להכריע מי תהיה האם. בדעת הרוב נקבע שם שהיולדת גוברת על בעלת**
11 **המטען הגנטי. ברם, לא ניתן להסיק מכך שבמקרה שבו לא קיימת תחרות, ואין צורך לבחור בין**
12 **שתי האפשרויות, יש לתת עדיפות לאם היולדת."**

13
14 בית המשפט הוסיף והדגיש כי (פס' 9): **"אין סיבה ליצור שונות בין המקור המשפטי להורותן של**
15 **כל אחת משתי האימהות. בעלת הזיקה הגנטית, לא זקוקה לצו הורות פסיקתי לצורך הכרה**
16 **באימהותה ואין כל סיבה שלא להסתפק בפס"ד הצהרתי. טובת הקטין מחייבת שלא יהיה כל**
17 **הבדל בין שתי האימהות ושתי האימהות יוכרו כהורי הקטינה סמוך ככל הניתן לאחר הלידה.**
18 **עיכוב האם הגנטית בקבלת מעמדה כאם, תוך חיוב להזדקק להליך נוסף לקבלת צו הורות**
19 **פסיקתי, מטיל הכבדה מיותרת שאינה נצרכת ומסרבלת ללא הצדקה את חיי האימהות שעסוקות**
20 **בגידול של הקטין, שזה עתה יצא לאוויר העולם."**

21
22 38. יודגש, לשאלת מורכבות ההליך של הוצאת צו הורות פסיקתי, ולו מרוכך אין רלוונטיות
23 כלשהי במקרה זה בו חזרו בתי המשפט ופסקו כי במקרה של אם גנטית בהליך ROPA, אין מקום
24 לדרוש צו הורות פסיקתית, אלא רק להוכיח את קיומה של הזיקה הגנטית, אין כל הצדקה לשלוח
25 את המשפחות לנהל הליך משפטי לקבלת צו הורות פסיקתי, גם לו היה מדובר בהליך פשוט ומהיר,
26 מה גם שהעותרות חולקות על כך (ראו לעניין זה: **אביב, צו הורות פסיקתי**).

27
28 על אף פסקי הדין הללו, שבים המשיבים ומסרבים לרשום את האמהות הגנטיות במקרה שלפני
29 ודורשים לשם כך צו הורות פסיקתי.

30
31 **עמדת המשיבים בעתירה שלפני**

32 39. המשיבים אישרו בהליך שלפני במפורש כי מדיניותם היא לדרוש צו הורות פסיקתי כתנאי
33 לרישום הורות של אם גנטית, כאשר נשים בנות זוג הביאו ילדה או ילד לעולם באמצעות הליך
34 ROPA. זאת, על אף כל פסקי הדין לעיל בהם נקבע שוב ושוב מפורשות, תוך הפניה לפסיקה קודמת,
35 כי אין לכך מקום. בכתב התשובה מטעם המשיבים נכתב כי הובהר למשפחה השנייה כי: **"לשם**

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 17025-09-25 ב' ב' ח' ואח' נ' שר הפנים ורשות האוכלוסין וההגירה

1 רישום הורה נוסף, מקום בו לא קיימת חזקה בדבר זיקה ביולוגית להורות, על מרשתך להציג בפני
 2 פקיד הרישום תעודה ציבורית, קרי צו הורות פסיקתי בתנאים מרוככים, המתבסס על קשר גנטי
 3 לקטין שיוכח בבדיקה גנטית לקשרי משפחה, לפי חוק מידע גנטי, תשס"א-2000, או לחלופין צו
 4 הורות פסיקתי מכוח זיקה לזיקה" [הדגשה שלי – מ' א' ג']. המשיבים הפנו בתשובתם לפסק הדין
 5 בדיון הנוסף, אולם, אך לאותה פסקה בה הושאר עניין כמו של העותרות שלפניי בצריך עיון. עוד
 6 הפנו המשיבים לבג"ץ 4636/16 ריית צור ויסלברג נ' מנהל מינהל האוכלוסין במשרד הפנים
 7 (26.7.20, להלן: עניין צור ויסלברג), בו נקבע כי כאשר לאחת מבנות הזוג אין זיקה ביולוגית לילד
 8 (היא אינה האם הגנטית), יש צורך בצו הורות פסיקתי. עניין זה אינו רלבנטי שכן במקרה זה לשתי
 9 האמהות זיקה ביולוגית לילדה או לילד. המשיבים מפנים לפסקי הדין של כב' השופט דראל ואף
 10 מציינים כי קבע כי אין לדרוש בכל מקרה צו הורות פסיקתי, אך אינם מבהירים מדוע הם ממשיכים
 11 במדינות שנפסלה, על אף שעל פסקי הדין לא הוגשו ערעורים והם חלוטים. לאחר דברים אלו,
 12 מציינים המשיבים בפס' 62 לתשובתם כך:

13 "באשר לדרישה להצגת צו הורות פסיקתי, במובחן מסעד הצהרתי המבוסס על קשר
 14 גנטי לקטין שיוכח בבדיקה גנטית לפי חוק מידע גנטי, התשס"א-2000, ובגדר
 15 למעלה מן הצורך, נציין כי לעמדת המדינה, לא די בהוכחת הקשר הגנטי הנטען
 16 באמצעות בדיקה גנטית לצורך קביעה אוטומטית של אמהותה של בעלת הביצית, אלא
 17 יש צורך בהליך שיפוטי שיכונן את קשר האימהות המשפטית של בעלת הביצית".
 18 (הדגשה שלי – מ' א' ג')

19
 20 זאת, כאמור בניגוד גמור לפסקי דין הן בבית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים
 21 מנהליים, הן של בית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לערעורים בענייני משפחה. המשיבים
 22 בחרו שלא להגיש הליך ערעורי, וממשיכים להעלות שוב ושוב את אותן טענות.

על החובה לקיים ולכבד פסקי דין

23
 24 40. עצם העובדה שיש צורך להבהיר כי על המשיבים לכבד הכרעות שניתנו בבתי המשפט
 25 מטרידה כשלעצמה. כאמור, על אף הפסיקה לעיל, לפניי שבים המשיבים וטוענים כי יש צורך בצו
 26 הורות פסיקתי. טענה זו יש לדחות.
 27

28
 29 41. משבחרו המשיבים לא לערער על פסק הדין כב' השופט דראל בעניין ה' כ' ש' ובעניין ה'
 30 ג' ש', ושבחרו לא להגיש בקשות רשות לערער על פסקי הדין של בית המשפט המחוזי בערעורי
 31 המשפחה, ובהיותם רשות מנהלית, עליהם לפעול על פי פסקי הדין הללו במלואם. יפים לעניין זה
 32 דבריו של מנחם בגין שהובאו בפתח פסק הדין. בית המשפט העליון עמד על חובה זו של הרשות
 33 במספר מקרים. בבג"ץ 653/83 מבע מוציאים לאור בע"מ נ' סגן נציב מס הכנסה, פ"ד לט(3) 29
 34 (1985), נדונה השאלה כיצד על הרשות המינהלית לנהוג מקום בו נדחתה פרשנותה לעניין הוראת
 35 גבייה בחוק בבית המשפט המחוזי.

36
 37

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 17025-09-25 ב' ב' ח' ואח' נ' שר הפנים ורשות האוכלוסין וההגירה

כב' השופט דב לוי קבע לעניין זה (שם בעמ' 42, פס' 13-14 לפסק הדין):

1
2
3
4 "נשאלת השאלה, מה תוקפה הנורמאטיבי ומה היקפה של הלכה זו, כאשר היא
5 יוצאת מפי שופט של בית המשפט המחוזי בפסיקתו. האין לומר כי הלכה כזו,
6 כל עוד לא נדחתה על-ידי פסיקתו המחייבת של בית המשפט העליון, משקפת
7 לכאורה את הדין, כפי שהוא חל אותה שעה או כפי שמותר היה להבינו אותה שעה?
8 האם, בהקשר לשאלות המוצגות לעיל, יש משמעות לעובדה, שפסק-דין של בית
9 המשפט המחוזי לא היה לחלוט בשל ערעור שהוגש כנגדו? ובכלל, היש חשיבות אם
10 נישום פלוני, שאינו צד לאותו פסק-דין, ידע או לא ידע על קיומו של הערעור?
11 14. אמור איפוא, כי פסק-דין של בית המשפט המחוזי כלל וכלל אינו חסר
12 משקל, משמעות והשפעה, שהרי הלכתו של בית-משפט מחוזי תנחה בתי-משפט
13 בדרגים נמוכים יותר, בעת שהם נדרשים לפסוק בעניינים דומים.
14 אך הגיוני הוא, שלא רק את ערכאות השיפוט הנמוכות יותר ינחה פסק הדין של בית
15 המשפט המחוזי אלא גם את ציבור המשפטנים וציבור האזרחים, הניצבים בפני
16 קושיה, שפסק הדין האמור, על-פי ההלכה העולה ממנו, מתרץ אותה.

17
18 מסקנתי היא איפוא, כי כאשר מתעוררת מחלוקת משפטית בין בעלי דין באשר
19 לפרשנותו של חוק, ואין לפנייהם הלכה ברורה ומחייבת בנושא זה מאת בית המשפט
20 העליון, אולם מצויה לפנייהם הלכה בנושא זה מאת בית-משפט מחוזי, מותר להם
21 להנחות עצמם באותה הלכה ולראות בה פסיקה עקרונית, המשקפת נאמנה את
22 המצב המשפטי לאשורו.
23 (הדגשות שלי – מ' א' ג').

24
25
26 42. עוד אפנה בהקשר זה לפסק הדין בע"א 1535/13 מדינת ישראל נ' ציפורה איבי (נבו)
27 03.09.15 להלן: עניין איבי), היפה במיוחד לענייננו, שם המדינה, כשחקן חוזר העלתה טיעונים
28 שונים בהליכים שונים. נפסק כי הדבר סותר את חובת ההגינות של הרשות. על אחת כמה וכמה
29 יפים הדברים כאשר הרשות חוזרת וטוענת טיעונים שנדחו מספר רב של פעמים בבתי המשפט
30 בהליכים זהים בהם היו המשיבים צד. בעניין איבי קבעה כב' השופטת דפנה ברק ארז בפסקה 6
31 לפסק דינה, בהקשר לחובה זו של הרשות המנהלית:

32 6. המדינה כ"שחקן חוזר" וכנאמן הציבור: מעבר לשאלה האם קיים בענייננו
33 מעשה בית-דין או תקדים מחייב, אני סבורה שמעמדה הציבורי של המדינה מחייב
34 שלא לאפשר לה לנהוג באופן אסטרטגי – לטעון טענות שונות בהליכים המתנהלים
35 מול בעלי דין שונים ולהציג את טענותיה "טיפין טיפין" בהליכים שונים כדי
36 "לנסות" אותן. בהקשר זה, יש להביא בחשבון את היתרונות שמהם נהנית המדינה
37 כ"שחקן חוזר" ואת פערי הכוחות בינה לבין תובעים שאינם מתדיינים מנוסים (ראו:
38 מארק גאלאנטר "מדוע 'אלה שיש להם' נוטים להצליח: הרהורים על גבולות
39 השינוי המשפטי" מעשי משפט ד 15 (2011)). כאשר המדינה מפסידה בתביעה
40 בעלת אופי עקרוני שצפויות להיות לה השלכות על מקרים נוספים, הרי שאם היא
41 סבורה שנפלה טעות בפסיקתו של בית משפט, מצופה ממנה לנצל את האפשרות
42 לערער. נדחה הערעור שהגישה בבית המשפט העליון וניתן בעניין פסק דין – ניתן
43 לצפות שהמדינה תקבל על עצמה לנהוג בהתאם לתקדים זה, ולא להעלות טענות
44 הכופרות בו. מסקנה זו מתחייבת קודם כול מתפיסות יסוד של הגינות שלטונית, כפי
45 שציינה חברתי, אך למעשה נובעת גם מחובתה של המדינה לנהוג בשוויון בכלל
46 הניזוקים ממעשים שביצעה במסגרת תפקידה הציבורי (בענייננו, בתחום של
47 בריאות הציבור). על כך ניתן להוסיף כי אין זה ראוי שהמדינה תטען טענות שונות

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 17025-09-25 ב' ב' ח' ואח' נ' שר הפנים ורשות האוכלוסין וההגירה

1 מול בעלי דין שונים כאשר מדובר בסוגיה שהיא זהה במהותה, כפי שמתארת חברת
2 בפסקה 19 לפסק דינה.
3

4 43. מקרה דומה בו רשות שלטונית חזרה והעלתה טיעונים שנדחו בערכאות הדיוניות התעורר
5 בע"א 6847/13 אדגר השקעות ופיתוח בע"מ נ' עיריית פתח תקווה (נבו 29.7.2015). שם דובר
6 בפרשנות חוק עזר של עיריית פתח תקווה בנוגע לאגרת חיבור מים. בתי המשפט השלום והמחוזי
7 דחו את פרשנות העירייה בעניין זה, העירייה לא ערערה ושבה והעלתה את אותם נימוקים שנדחו.
8 כב' השופטת, לימים הנשיאה, אסתר חיות קבעה לעניין זה (פס' 12 לפסק דינה) כי:

9
10 "במקרה הרגיל ובהיעדר נסיבות מיוחדות, מן הראוי [אסמכתאות הושמטו – מ' א'
11 ג'] כי רשות מינהלית תנחה את עצמה לפעול בהתאם לפסקי דין הניתנים על-ידי בית
12 המשפט המחוזי, אשר להם מעמד של פסק דין מנחה גם בהירארכיה השיפוטית,
13 וזאת כל עוד לא ניתן באותה סוגיה פסק דין של בית המשפט העליון. גישה זו
14 מבוססת לא רק על חובת ההגינות ועל עקרונות של שוויון ותום לב שבהם מחויבת
15 הרשות המינהלית כלפי אלה הנזקקים לשירותיה, אלא גם על עקרון ההסתמכות
16 והציפייה כי הרשות תפעל כדין ותמלא אחר פסיקת בתי המשפט אשר להם תוקף
17 מנחה. גישה זו מקבלת משנה תוקף מקום שבו ניתן על-ידי בית המשפט המחוזי
18 פסק דין שהרשות המינהלית הנוגעת בדבר הייתה היא עצמה מעורבת בו כבעלת דין,
19 כפי שקרה בעניינו עת נדחתה בעניין א.פ.ד פרשנותה של העירייה לעניין סעיף 1
20 לתוספת. אשר לפסקי הדין שניתנו על-ידי בית משפט השלום. לפסקי דין אלה אין
21 אמנם תוקף מנחה בהירארכיה השיפוטית ועל כן לגבי פסקי דין כאלה הציפייה כי
22 ינחו את כלל הרשויות המינהליות מקום שבו בחרה הרשות המינהלית הנוגעת בדבר
23 שלא לערער על פסק הדין, היא אולי ציפייה מרחיקת לכת (השו: ע"פ 5877/13
24 בדארנה נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פס' 14 (2.4.2015)). עם זאת, ברי כי פסק
25 דין כזה מחייב את הרשות המינהלית שהייתה בעלת דין באותו הליך ביחסים שבינה
26 ובין בעל הדין שכנגד ונראה כי ככל שאין בפי הרשות האמורה נימוקים מניחים את
27 הדעת מדוע בחרה שלא לערער על אותו פסק דין, ניתן לצפות כי הוא ינחה אותה
28 באשר לאופן שבו תמשיך ותתנהל לגבי בעלי דין פוטנציאליים באותה סוגיה.
29

30 44. בעבר כבר עמדתי על הדפוס הנפסד בפעולות הרשות אשר אינה מקיימת פסקי דין חלוטים,
31 שהייתה צד להם ולא טרחה לערער עליהם, ומקרה זה הוא דוגמא נוספת להתנהלות זו, במיוחד
32 בהתחשב בהתייחסות כב' השופט דראל בפסק הדין השני לכך שהרשות נמנעה מלנהוג על פי פסק
33 דינו הראשון, ולציפיה כי יתוקן הנוהל הרלוונטי, דבר שלא בוצע (ראו ביקורת בהקשר זה גם בעניין
34 י.ר.ק, אך גם במקרים אחרים שבהם רשות האוכלוסין מפרה פסקי דין באופן מתמשך ושיטתי כפי
35 שקבעתי למשל בעמ"נ (מינהליים ת"א) 42670-03-22 Anna Nechyporenko נ' רשות האוכלוסין
36 וההגירה - משרד הפנים (נבו 27.2.2024); בעת"מ (מינהליים ת"א) 5389-03-21 רחל ב נ' רשות
37 האוכלוסין וההגירה, משרד הפנים (נבו 27.11.2022) ובעמ"נ (מינהליים ת"א) 389-04-22
38 KRISTINA B נ' רשות האוכלוסין וההגירה, משרד הפנים (נבו 11.4.2022)).

39
40 45. במקרה שלפניי ניתנו ארבעה פסקי דין בבית המשפט המחוזי. שניים ע"י כב' השופט דראל,
41 בבית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים, ושניים בבית המשפט
42 המחוזי בערער על פסקי דין של בתי המשפט לענייני משפחה. הרשות לא ערערה במקרה הראשון,

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 17025-09-25 ב' ב' ח' ואח' נ' שר הפנים ורשות האוכלוסין וההגירה

1 ולא הגישה ולו בקשת רשות לערער במקרה השני. על כן מחובתה לנהוג כפי שנקבע באותם פסקי
2 דין, ואין מקום כי תשוב ותדרוש, בהליך לפניי, שוב, מהעותרות צו הורות פסיקתי לצורך רישום
3 האם הגנטית כהורה. עצם הדרישה מהעותרות לפניי להמציא צו הורות פסיקתית בעקבות ההליכים
4 לעיל, בכלום היו המשיבים צד, מנוגדת לחובת ההגינות של הרשות המנהלית לפעול בשוויון. ברצוני
5 להפנות ולהדגיש כי הן השופט דראל עצמו, הן בתי המשפט למשפחה וערכאת הערעור, חוזרים
6 ומדגישים בעצמם כי הנושא כבר נדון והוכרע, ומעלים תמיהה מדוע הנושא מגיע שוב לשולחנם. על
7 כן פעולת הרשות פוגעת גם ביעילות ומטילה עומס מיותר על בתי המשפט. לא עוד. אין בכוונתי
8 להיכנס שוב לגופם של דברים, אלא להבהיר לרשות שהנושא הוכרע, יותר מפעם אחת וכי עליה
9 לכבד את שנפסק – לא נדרש צו הורות פסיקתי במקרה שאם גנטית בהליך ROPA מבקשת להרשם
10 כהורה מלידה.

11
12 46. היינו, לא זו בלבד שהמדינה מפרה את חובותיה לנהוג לפי ההלכה המשפטית הפסוקה
13 כחלק מחובתה לנהוג בהגינות שלטונית ובשוויון, כאמור לעיל, אלא שעל אף היותה שחקן חוזר בעל
14 חובות של רשות מינהלית היא מפרה גם את הוראות בית המשפט שוב ושוב בעניין זה כשיטה
15 וכמדיניות. היינו, בניגוד לפסיקה המפורשת לעיל, מוסיפים המשיבים לסרב באופן גורף לבקשות
16 רישום הורות לזוגות נשים שנולדו להם ילד או ילדה בעקבות הליך ROPA, ואינם רושמים את
17 הילדים במרשם על פי הוראות הפסיקה והחוק, תוך דרישה חוזרת ונשנית להמצאת צווים
18 משפטיים המיועדים לכונן הורות שכבר קיימת, תוך הפרת עקרון השוויון ופגיעה בטובת הילדים.
19
20 זאת ועוד, אף ללא שינוי הנוהל, היה על פקיד הרישום לנהוג כפי שקבע כב' השופט דראל ולהפעיל
21 שיקול דעת ענייני בהתאם לסמכותו לפי ס' 19 לחוק מרשם האוכלוסין, ולא לסרב אוטומטית
22 לבקשת הרישום ולדרוש באופן גורף צו הורות פסיקתי. במקרה שלפניי, בניגוד לנסיבות בעניין ה'
23 ג' ש' לא נפלו פגמים בהליך ובתיעודו, ואף לא נטען כי נפלו פגמים או סתירות כלשהן, והבקשה
24 נדחתה ללא בחינה כאמור.

25
26 ומכאן ליישום ההלכה כפי שנקבעה למקרים שלפניי.

27
28 **רישום הורות האם הגנטית במקרה של המשפחות העותרות**

29 47. הליכי ROPA שבעקבותיהם נולדים ילדים שיש להם אם ביולוגית גנטית ואם ביולוגית
30 פיזיולוגית שהן בנות זוג המבקשות להוציא לפועל את כוונתן המשותפת להביא ילדים לעולם בדרך
31 זו ולקשור את גורלן כמשפחה על כל המשתמע מכך, יש לבצע, לפחות בחלקם בחו"ל, שכן, למעט
32 מקרים חריגים לא ניתן לבצע בארץ את ההליך במלואו. עם זאת, כפי שעולה מהמקרה שלפניי,
33 הליך זה מאפשר תיעוד מדוקדק של כל שלביו, הן בארץ, הן בחו"ל, ולו לצורך שיתוף הפעולה בין
34 המוסדות הרפואיים בשלבים השונים למטרת הצלחת התהליך. שמירת רצף התיעוד משפיע לטובה
35 הן על ההליך הרפואי, הן על המשמעויות המשפטיות והראייתיות הכרוכות בו והנובעות ממנו.

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 17025-09-25 ב' ב' ח' ואח' נ' שר הפנים ורשות האוכלוסין וההגירה

1 במקרה שלפניי, הציגו שתי המשפחות מסמכים מלאים ומפורטים, שלגבי המשפחה הראשונה פקיד
2 הרישום אף סרב לקבל.

3 48. במקרים של שתי המשפחות העותרות בעתירה שלפניי, נשמר הרצף של תיעוד ההליכים
4 והמסמכים הרפואיים לאורך שלבי ה-ROPA. שתי האמהות במשפחה הראשונה פתחו תיק משותף
5 לטיפול פוריות ורכישת מנות זרע של תורם אנונימי בבנק הזרע אסותא סופרפרם ביום 14.4.2024
6 והעותרת 1 ביצעה בדיקת סקר גנטי. ביום 17.4.2024 בהתאם לפניה של ד"ר תמר סוקול, אספה
7 העותרת 1 מנת זרע מבנק הזרע אסותא והעבירה אותה לבית החולים אלישע בחיפה בעצמה. ביום
8 5.5.2024 נוצרו בבית החולים אלישע עוברים בהליך של הפרייה חוץ גופית שבו נשאבו ביציות מגופה
9 של העותרת 1 והופרו בזרע התורם. נציג חברת רפאל קייר הישראלית, העביר את העוברים מבית
10 החולים אלישע לבית החולים Georgian - German Reproductive Center (להלן: **GGRC**)
11 הממוקם בטביליסי, גיאורגיה, אשר מחזיק ברישיון לגניקולוגיה ושירותי פרייון בהתאם לדרישות
12 של מדינת גיאורגיה, המספק פלטפורמת שירות וטיפול לתיירים ממדינות שונות, לרבות ישראל.
13 המוסד מוכר על ידי משרד הבריאות הישראלי לצורך יבוא ביציות לישראל. ביום 23.10.2025
14 הושלם אחד מהעוברים הללו ברחמה של העותרת 2, אשר ילדה את העותרת 3 ביום 15.06.2025.
15 כל אחד מהשלבים תועד במסמכים שהגישו העותרות לפקיד המרשם וצורפו לעתירה, ובנוסף צורפה
16 רשימת בתי החולים המשמשת את משרד הבריאות בישראל שבה נכלל גם **GGRC**.

17 49. שתי האמהות במשפחה השניה פתחו תיק משותף לטיפול פוריות והתקשרות בהסכם
18 ליבוא מנות זרע של תורם אנונימי מחו"ל ורכישתן בבנק הזרע בבית החולים איכילוב בתל אביב
19 ביום 27.4.2023 וביצעו בדיקות סקר גנטי, בליווי פרופ' רונית מכטינגר. ביום 30.8.2023 אספה
20 העותרת 5 מנת זרע מאיכילוב והעבירה אותה בעצמה לבית החולים אסותא רמת החייל. ביום
21 3.9.2023 עברה העותרת 4 שאיבת ביציות בבית החולים אסותא רמת החייל וביום 6.9.2023 הן
22 הופרו בזרע התורם בהפרייה חוץ גופית ונשמרו במעבדת בית החולים. ביום 22.3.2024 אחד
23 מהעוברים שהועבר מבית החולים אסותא על ידי נציג חברת רפאל קייר לבית החולים **GGRC**
24 הושלם ברחמה של העותרת 5. את העותרות ליווה בתהליך ד"ר אלון קדם מישראל. בהמשך
25 ההיריון בוצעה בישראל על ידי פרופסור מוטי שוחט בדיקת ריצוף אקסומי לשלילת מחלות גנטיות
26 בעובר בהשוואה לעותרת 4, האם הגנטית. בדיקת ריצוף אקסומי (- Whole Exome Sequencing
27 WES) היא בדיקה גנטית מתקדמת המרצפת את כל האזורים ב-DNA המקודדים לחלבונים
28 (האקסום) ונועדה, בין היתר, לגלות פגמים גנטיים במהלך הריון. לבסוף, העותרת 5 ילדה את
29 התינוק בבית החולים שמיר (אסף הרופא) ביום 17.12.2024. כל אחד מהשלבים תועד במסמכים
30 שהגישו העותרות לפקיד המרשם וצורפו לעתירה.

31 50. המסמכים שצירפו המשפחות העותרות לא מעלים חשד לאוטנטיות או סתירות בתוכנם או
32 לגבי שלבי ההליך הרפואי, אלא כפי שהראו העותרות, בתי החולים והמוסדות בחו"ל שהיו מעורבים
33 בהליך ה-ROPA בעתירות שלפניי הם המוסדות המובילים בהקשר זה בעולם, אשר גם במדינת

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 17025-09-25 ב' ב' ח' ואח' נ' שר הפנים ורשות האוכלוסין וההגירה

1 ישראל משתמשים בשירותיהם וממליצים לבצע בעזרתם חלקים של ההליך שלא ניתן לבצע בארץ.
2 לאור האמור, על פני הדברים היה מקום להורות על רישום ההורות בשתי המשפחות. אולם, קיים
3 הבדל בין שתי המשפחות. המשפחה הראשונה הציגה שורה של מסמכים המעידים על ההליך שעברו.
4 על פני הדברים בהחלט מדובר במסמכים מספקים, הסותרים את החזקה כי האם השנייה אינה
5 האם הביולוגית. עם זאת, פקיד הרישום סרב לקבל את המסמכים, וממילא לא בחן אותם.
6 המשפחה השנייה עמדה על כך כי פקיד הרישום יקבל את המסמכים, כאשר מסמכים אלו כללו גם
7 תוצאות בדיקה גנטית (בדיקת ריצוף אקסומי), המעידה כי האם השנייה היא האם הגנטית, בדיקה
8 שבוצעה בבית חולים מוכר בישראל.

9 51. לאור האמור, לגבי המשפחה השנייה, על פקיד הרישום לרשות את הורות האם הגנטית,
10 לאלתר, שכן היא הציגה ראייה חותכת בדמות בדיקה גנטית, להיותה האם הגנטית. במצב דברים
11 זה על פי פסקי הדין החלוטים לעיל, לא היה מקום לדרוש מהמשפחה השנייה נקיטה בהליך נוסף
12 כלשהו. החזקה נסתרה – יש חובה לרשום. לגבי משפחה זו החזקה נסתרה במלואה. לא יכול להיות
13 ספק כי האם השנייה היא האם הגנטית, ואין מקום להחזיר את העניין לפקיד הרישום.

14 52. במקרה של המשפחה הראשונה, הייתה חובה על פקיד הרישום לקבל את המסמכים ולבחון
15 אותם. העותרות 1 ו-3 טענו כי פנו לרשות ביום 25.6.2025, ופקיד הרישום סרב לרשום את הבקשה.
16 המשיבים טענו כי אין "אינדיקציה לכך", שהבקשה הוגשה וביקשו בשל כך למחוק את העתירה
17 בשל אי מיצוי הליכים. אין לקבל טענה זו. לאור התנהלות פקיד הרישום והסירוב הגורף לקבל
18 מסמכים, כפי שהיה גם לפני כבי' השופט דראל, ולאור עמדתם כי בכל מקרה יש לדרוש צו הורות
19 פסיקתי, סבירה יותר גרסת העותרות במשפחה הראשונה, כי סרבו לקבל את הבקשה. על כן מחד,
20 החזרת העניין לפקיד הרישום מהווה תמריץ שלילי, כך שגם בעתיד יסרב לקבל מסמכים, ואז "לכל
21 היותר", יבחן את המסמכים לאחר הליך כמו זה שלפניי. מאידך, הרשות טרם בחנה את המסמכים
22 לגופם, ויש לאפשר לה לעשות כן. אני סבורה כי במצב דברים זה יש להחזיר את העניין לרשות,
23 אולם להדגיש את קביעותיו של כבי' השופט דראל. היינו, כי על הרשות לקבל את המסמכים ולבחון
24 אותם, וככל שיש בהם כדי לסתור את החזקה, לרשום את האם הגנטית במשפחה הראשונה כחורה
25 מלידה. שנית, כי מצופה מהרשות לתקן את הנוהל בעניין זה.

26
27 53. עמדתי לעיל על כך שכבר נקבע בפסיקה כי שתי החזקות, הן החזקה בדבר אבהות הגבר
28 במשפחה הטרנסקסואלית לתינוק שילדה האם במשפחה זו, הן החזקה ההפוכה בדבר העדר קשר
29 גנטי בין התינוק לבין בן או בת הזוג של ההורה הביולוגי במשפחות להט"ב, הן חזקות הניתנות
30 לסתירה. במקרה של המשפחה השנייה, בה בוצעה בדיקה גנטית המעידה כי האם השנייה היא האם
31 הגנטית, החזקה נסתרה במפורש ויש להורות מיידית על רישומה. לגבי המשפחה הראשונה יבחן
32 פקיד הרישום את המסמכים. ככל שמדובר להבנת פקיד הרישום במסמכים אוטנטיים המעידים על
33 סתירה החזקה, יבוצע הרישום גם במשפחה הראשונה.

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 17025-09-25 ב' ב' ח' ואח' נ' שר הפנים ורשות האוכלוסין וההגירה

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27

סוף דבר

לאור האמור העתירה מתקבלת.

לגבי המשפחה השנייה, לאור העובדה כי בוצעה בישראל בדיקה גנטית ממנה עולה כי העותרת 4 הינה האם הגנטית של העותר 6 יבוצע רישום של העותרת 4 כאימו של העותר 6 מלידה, לאלתר ולא יאוחר מיום 1.7.26.

אשר למשפחה הראשונה, פקיד הרישום יקלוט את הבקשה לרבות כלל המסמכים שהוצגו, יבחן את המסמכים שהוצגו כמפורט לעיל, וככל שעולה מהם כי העותרת 1 היא האם הגנטית של העותרת 3 ירשום גם אותה בהורה מלידה. לאור העובדה שהעותרות 1 ו-2 פנו לרשות לצורך הרישום כבר ביום 25.6.2025, לפני שנה, ונדחו ובניגוד לחובות הרשות בקשתם כלל לא נבחנה לגופה, פקיד הרישום ייתן החלטה לא יאוחר מיום 28.7.26.

אשר להוצאות, אני סבורה כי העלאת טיעונים שנדחו מספר פעמים בעניינים מנהליים במקרים זהים, כמו גם בבתי המשפט למשפחה והערעורים שהוגשו מחייבת הטלת הוצאות גבוהות. על כן אני מחייבת את המשיבים לשלם לכל אחת משתי המשפחות העותרות סך של 50,000 ₪ כהוצאות משפט (ובסך הכל 100,000 שקלים).

נוסח זה של פסק הדין מותר לפרסום. המזכירות תדאג כי פסק הדין יפורסם בנוסח זה ללא שמות הצדדים.

ניתן היום, ז' תמוז תשפ"ו, 22 יוני 2026, בהעדר הצדדים.

מיכל אגמון-גונן, שופטת

28
29
30

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עת"מ 17025-09-25 ב'ב' ח' ואח' נ' שר הפנים ורשות האוכלוסין וההגירה

1

